

Tilbagebetaling af kirkeskat[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

I praksis har foreligget tilfælde, hvor en skatteyder har betalt kirkeskat, selv om han ikke var medlem af folkekirken. Som udgangspunkt har skattevæsenet pligt til at tilbagebetale kirkeskatten. Men skatteyderen bør reagere hurtigt, når han bliver bekendt med problemet.

Skatteydere, der ikke er medlem af Folkekirken, har ikke pligt til at betale kirkeskat.

I de seneste 3 år har den gennemsnitlige kirkeskatteprocent været på 0,7. Selv om kirkeskatten måske ikke i det enkelte år andrager noget væsentligt beløb, kan de betalte skatter dog over årene godt udvikle sig til anseelige summer. Hertil kommer renter af den betalte skat.

Hvis man ikke er medlem af Folkekirken, giver det derfor god mening at tage et check på, om man alligevel – og da med urette – har betalt kirkeskat.

Fejlagtigt opkrævet kirkeskat

I praksis foreligger der flere eksempler på, at skatteydere er blevet opkrævet og har betalt kirkeskat, selv om den pågældende skatteyder ikke var medlem af Folkekirken.

Selv om den betalte kirkeskat fremgår af årsopgørelsen, har nogle skatteydere oplyst, at de ganske enkelt ikke var opmærksomme på forholdet; et synspunkt, der næppe i almin-

Offentliggjort d. 24. september 2011

delighed er holdbart. Andre skatteydere har oplyst, at de troede, at alle danskere skulle betale kirkeskat, uanset trosretning. Og der kan givetvis peges på mange andre mere eller mindre rimelige forklaringer på forholdet.

Uanset hvad der måtte være baggrunden for, at staten med urette har opkrævet kirkeskat, og at skatteyderen rent faktisk har betalt kirkeskatten, har en skatteyder som udgangspunkt krav på at få tilbagebetalt kirkeskat vedrørende den periode, hvor skatteyderen *ikke* var medlem af Folkekirken.

Krav om tilbagebetaling

Drejer kravet om tilbagebetaling sig om det indeværende indkomstår, bør skatteyderen få ændret sin forskudsregistrering.

Tidligere indkomstår

Drejer tilbagebetalingskravet sig om tidligere indkomstår, er det nødvendigt for skatteyderen at få *genoptaget* sin skatteansættelse med henblik på at få ændret skatteansættelsen og få tilbagebetalt kirkeskatten.

I loven er der fastsat detaljerede regler om, hvornår en skatteyder kan få genoptaget sin skatteansættelse.

3 år tilbage

Reglerne er her således, at en skatteyder stort set uden videre kan få ændret sin indkomstansættelse med henblik på tilbagebetaling af kirkeskat, hvis skatteyderen *senest den 1. maj i det fjerde år* efter indkomstårets udløb anmoder skattevæsenet om at genoptage skatteansættelsen. Har man f.eks. med urette betalt kirkeskat i perioden 2007 – 2010, vil det i dag som udgangspunkt være muligt at få genoptaget skatteansættelserne for 2008 – 2010, men ikke for 2007.

Offentliggjort d. 24. september 2011

Gamle indkomstår

For indkomstår, der ligger længere tilbage i tid, dvs. fra 2007 og tilbage i tid, er spørgsmålet om en tilbagebetaling af kirkeskatter derimod mere problematisk.

Skatteyderen skal her gennem 3 hurdler for at få tilbagebetalt den kirkeskat, som skattevæsenet måtte have opkrævet med urette. Tilbagebetaling forudsætter således, at:

- 1) At skatteyderen kan få genoptaget sine skatteansættelser efter de skatteretlige regler
- 2) At skatteyderen har reageret senest 6 mdr. efter, at han blev bekendt med forholdet, og
- 3) At selve tilbagebetalingskravet ikke er forældet efter forældelsesloven.

Genoptagelse

For indkomstår, der ligger længere tilbage i tid, dvs. fra 2007 og tilbage i tid, er udgangspunktet, at der ikke kan ske genoptagelse. De særlige fristregler i skattelovene afskærer således som udgangspunkt genoptagelse. Der er her tale om en særlig form for forældelse efter de skatteretlige regler.

Specielt vedrørende tilbagebetaling af kirkeskat har skattevæsenet anlagt den praksis, at genoptagelse af en skatteansættelse forudsætter, at den fejlagtige betaling af kirkeskat skyldes en ansvarspådragende fejl begået af skatte- og registermyndighederne. Genoptagelse vil således efter skattemyndighedernes praksis normalt ikke være muligt, hvis fejlen er sket hos de kirkelige myndigheder. På denne baggrund vil skattemyndighederne almindeligvis opfordre skatteyderen til at forsøge at skaffe en redegørelse om medlemskab fra folkekirken.

Hvis redegørelsen fra kirkemyndighederne ikke kan dokumentere årsagen til den fejlagtige kirkeskattebetaling, skal der efter skattemyndighedernes praksis foretages en konkret vurdering af sagen. Men er det ikke muligt at fremskaffe oplysninger ad anden vej, bør skatteyderen ifølge skattevæsenets praksis have det bevismæssige fortrin, at fejlen som udgangspunkt skal anses at bero på skatte- og registermyndighederne – og dermed

Offentliggjort d. 24. september 2011

altså, at skatteyderen skal have adgang til at få genoptaget og ændret sine skatteansættelser.

6. mdr.'s fristen

Det er en yderligere forudsætning for at få tilbagebetalt kirkeskat, at skatteyderen anmoder om at få genoptaget sin skatteansættelse senest 6 mdr. efter, at den skattepligtige er kommet til ”kundskab om forholdet”.

I princippet kan der her peges på flere muligheder, når det skal vurderes, hvornår skatteyderen kan siges at være kommet til kundskab om kirkeskat, der er opkrævet med urette.

Landsskatteretten tog i maj 2011 stilling til bl.a. dette spørgsmål ved behandlingen af en konkret sag. Sagen drejede sig om en skatteyder født i 1965, der stedse havde betalt kirkeskat, selv om han ikke på noget tidspunkt havde været medlem af folkekirken. Ved en familiesammenkomst i maj 2010 blev han af sin bror gjort opmærksom på, at der var mulighed for at få tilbagebetalt kirkeskat, og skatteyderen anmodede derfor i august 2010 om tilbagebetaling af kirkeskat. Under sagens behandling ved Landsskatteretten fremlagde skatteyderen en erklæring fra kordegnen i vedkommende sogn, hvoraf bl.a. fremgik, at skatteyderen aldrig havde været medlem af folkekirken, og den omstændighed, at han i en periode i folkeregistret havde stået opført som medlem af folkekirken, derfor skyldtes en fejl.

Skattevæsenet afslog imidlertid at genoptage skatteansættelserne for 2006 og tidligere år, da skatteyderen – efter skattevæsenets opfattelse - ved flere lejligheder - der lå mere end 6 måneder forud for hans anmodning om genoptagelse af 24. august 2010 - havde haft anledning til at konstatere, at han fejlagtigt betalte kirkeskat.

Men Landsskatteretten fastslog, at skatteyderen blev opmærksom på fejlen i forbindelse med, at hans broder ved en familiesammenkomst den 14.-15. maj 2010 gjorde opmærksom på muligheden for at få tilbagebetalt kirkeskat. Skatteyderen var derfor for så vidt i god tid, da han indgav sin anmodning om genoptagelse i august 2010.

Offentliggjort d. 24. september 2011

Forældelse efter forældelsesloven

Det er for det tredje en forudsætning for genoptagelse af skatteansættelser for gamle indkomstår, at skatteyderens krav på tilbagebetaling ikke er forældet efter forældelsesloven.

I 2008 blev der vedtaget nye regler på dette område. Det betyder, at forældelsesfristen nu er 10 år for skatteyderens krav på tilbagebetaling af kirkeskatter.

Tidligere gjaldt der på dette område en regel om forældelse efter 20 år. Og som følge af nogle særlige overgangsregler fik skatteyderen i den ovenomtalte sag tilbagebetalt skatter fra 1989 og fremefter. Men denne regel gælder nu ikke længere.

Hurtig reaktion

Bliver man opmærksom på, at man har krav på tilbagebetaling af kirkeskat som følge af manglende medlemskab af Folkekirken, må det i alle tilfælde anbefales, at man snarest muligt anmoder skattevæsenet om genoptagelse af sine skatteansættelser for tidligere indkomstår.

Hele eller dele af tilbagebetalingskravet kan således fortabes ved smøl.

— o —